

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Al doilea atac.

După atacul incalificabil, pe care l-a adus presa maghiară I. P. S. nostru Mitropolit — pe tema Șematismului arhidiecezan — a urmat cu o consecvență ce nu putea se întârzie, un al doilea atac îndreptat, de astă dată, împotriva Ilustrității Sale Dr. Demetriu Radu, episcopul de Oradea-mare.

Organul fruntaș pan-maghiar „Bud. Hirlap.“ aduce în numărul său de Duminecă un violent articol împotriva Arhiepiscopului nostru dela Oradea-mare, acuzându-l de „anti-maghiarism“, „tradare de patrie“, „antidinasticism“, „anticatolicism“, și prezentându-l ca autorul moral al răzvrătirii clericilor noștri din Oradea.

Potopul acesta de acuze, ce se descarcă deodată ca o furtună dezlănțuită asupra capului Ilustrității Sale este, bineînțeles, în nex causal cu atitudinea corului nostru episcopesc, în chestia „bisericeii greco-catolice maghiare“. Spune articolul, că Ilustritatea Sa ar fi fost *singurul*, care ar fi protestat împotriva înființării acestei biserici. De unde și-a scos organul șovinist aceasta informație absurdă? Bine informat cum este, dacă articolul e scris în realitate de „un personaj politic de mare greutate“, trebuia să știe, că corul nostru episcopesc nu se pronunțase încă în această chestie și că conferința episcopescă decurgea chiar în vremea, când articolul din chestie era dat deja tipar. Dacă n'a aflat nimic până la acum despre concluzile acestei conferințe, aibă puțină răbdare și se va convinge în curând, când memoriul — protest va fi înaintat la locurile competente, că nu e vorbă *singur* de episcopul Orăzii, ci de întreaga corporațiune a Arhiepiscopului noștri, cări

alături de reprezentanții clerului și ai poporului s'au ridicat *în deplină unanimitate, împotriva proiectatei episcopii greco-catolice maghiare.*

Aceasta e acuza *principală*, ce se aduce I. P. S. sale și aceasta e spulberată deja prin acte autentice, căci credem că memoriul-protest va fi și expeditat deja destinației.

Ce să mai spunem despre celealalte? Iși poate închipui un om cu judecata în rânduială, — ori cât ar fi orbit de șovinism — că Episcopul unei dieceze, să se dimită la acte atât de anticanonice, ca *el* să agite pe clericii săi împotriva superiorității seminariale? Se poate imagina o inteligență atât de obtuză, care să admită, că un cap bisericesc, să îndemne pe cei mai tineri membri ai clerului, pe viitorii săi preoți, la *răzvrătire* împotriva superiorilor seminariale?

Și se poate ridica acuza absurdă împotriva unui prelat, care și-a făcut educația la Roma și a fost și la București — în centrul ortodoxismului — un stâlp al catolicismului; se poate ridica acuza, că ar fi spus clericilor săi, să treacă mai bine la biserica ortodoxă, decât să se plece?

Iși închipuie presa jidano-maghiară, că chestiile de convingeri religioase sunt și pentru un Arhiepiscop român unit tot așa de *venale*, cum sunt pentru ei?

*

Să nu ne facem însă prea multă bătaie de cap.

Articolul din „B. H.“ este — în împrejurările date — destul de explicabil din punctul de vedere al mentalității șovinite.

Au fost eliminați din seminarul orădan 16 clerici, cari erau *îndreptățiți* a se împărtăși din fondațiunea religioasă, nu din grația

rectorului Lányi, nici a jidano-maghiarilor dela presă, ci prin însuș actul nostru de unire cu biserica Romei.

Ce-au păcătuit ei?

Și-au apărat dreptul lor de a vorbi în limba, în care aveau să predice Evanghelia și să celebreze serviciul divin.

Clericii și-au apărat cel mai elementar drept al lor ca odrasle de cărturari și țărani români și viitorii preoți români uniți. Superioritatea seminarială n'a putut să greșască nici ea, după judecata presei maghiare, căci pe cât cetim, episcopului Lányi i-s'au trimis relicții din toate părțile țării. Cine e vinovatul dar, căci un vinovat trebuie să fie!

Cine altul, decât capul bisericesc, căci fulgerile obișnuiesc a se descărca în brazii cei mai înalți.

Și cum să nu fie vinovat acest Arhiepiscop, când — în cea mai deplină conglăsuire cu ceialalți conducători ai destinelor noastre bisericești — a sărit întru apărarea turmei lui, pe o vreme când ea este amenințată, după a noastră a tuturor convingere, de o mare primejdie?

Din norocire însă nu „Budapesti Hirlap“ este supremul for în apărarea activității Arhiepiscopului noștri și așa și atacul acesta vine și trece, fără a lăsa în urmă vre-un cataclism.

Vrednicii purtători ai cărjelor vlădicești au să țină seamă de învățătura Aceluia, a cărui împărăție nu e din lumea aceasta... Au îndurat și vor îndura destule neajunsuri în împlinirea dificilei lor misiuni, dar nu se vor abate dela calea dreaptă ce le-o croește glasul conștiinței și pe care îi vom urma cu toții, răsplătindu-i cu dragostea și neștirbita noastră alipire.

„Unirea“ — de zi.

Văd, că să dă uitării această afacere, care ar trebui să ne preocupe mai mult ca ori ce și în schimb se face multă vorbă cu „mișcarea bienaliștilor“, fără a putea ajuta noi cătuși de puțin dorința bienaliștilor. De ce se face atâta vorbă cu mișcarea aceasta? Stă în puterea noastră să ajutăm cu ceva pe frații bienaliști? Dacă ne-ar sta în putere, ne-am ajuta întâi pe noi înșine, căci nici soarta noastră nu e de invidiat. E frumoasă dorința bienaliștilor și îndreptățită și doresc din toată inima să li-se implinească, dar tare mă tem, că în loc să li-se dea bienaliștilor congruă mai multă, vom pierde și unii și alții și ceea-ce avem!

Dar dacă nu stă în puterea noastră să ajutăm pe bienaliști, stă în puterea noastră să facem din „Unirea“ ziar cotidian. Înainte de toate trebuie se fim în clar cu aceea, că fiind „Unirea“ foaie eminentă preoțască, nici nu va avea vre-un sprijin mai însemnat dela mireni, ci va trebui s'o susținem noi preoții. Noi preoții, sau cel puțin majoritatea, simțim lipsa de o gazetă zilnică și astfel pe lângă „Unirea“ avem încă cel puțin câte-o gazetă. Dacă „Unirea“ ar apărea zilnic și ar fi bine redactată n'am fi siliți să abonăm și alte foi, ci aceasta ar face-o numai cei în stare mai bună.

„Unirea“ ar putea ușor fi ziar cotidian după părerea mea. Azi avem în Blaj 2 foi preoțesti: „Unirea“ cu 18 cor. la an și „Cultura creștină“ cu 10 cor. la an. Cred, că exprim dorința multor confrăți, când fac propunerea, ca acestea foi să se unească într-o foaie politică-bisericească cotidiană. Nu cred, că ceea ce se publică în „Cultura creștină“, nu ar putea să se publice și în „Unirea“, și forțele s'ar uni, iar abonamentele ar intra într-o singură pungă! Să nu

fiu rău înțeles! Eu nu voiesc moartea direcțiunii urmate de „Cultura creștină“, ci voiesc, ca unindu-se aceste două foi, să căpătăm o puternică foaie creștină zilnică, care cu mai mult rod ar putea apăra interesele bisericești și neamului.

Mai e o cale, pe care s'ar putea ajuta „Unirea“ în privința materială. Să fie îndatorate a o abona toate bisericile parohiale din provincia noastră metropolitană, sau dacă să găsește mai bine toți preoții, și în schimb în „Unirea“ să se publice acelea cerculare, cari nu conțin vre-o dispoziție cu caracter statornic, cum ar fi diferitele concursuri la parohii și la stațiuni învățătorești, recomandarea unor cărți, comunicarea cărților oprite, rațiunile fondurilor și alte mărunțisuri. Prin aceasta am ajunge la două lucruri: bisericile ar plăti mai puțin pentru cerculare și unele lucruri mai grabnice, ar ajunge mai ușor la cunoștința publică și s'ar rezolvi mai curând. Mai cu samă la completarea stațiilor învățătorești am câștiga mult cu aceasta inovație. Iacă de ex. azi (12 Febr.) am primit cercularul II—1912, în care e publicat concurs la stațiunea inv. din Șarmaș. S'a decis scrierea concursului în 2 Ianuarie 1912 și s'a pus termen 29 Febr., — fiindcă numai pentru o stațiune, sau două, nu se poate tipări cercular. Dar dacă spre acest scop am avea „Unirea“, noi puteam primi acel concurs în 4 Ianuarie, și ar fi putut fi termenul concursului în 2 Februarie. Deci o lună s'ar fi câștigat. — Va zice cineva, că cercularele se păstrează în arhivă, iar „Unirea“ nu se poate păstra în arhivă. Răspund, că și „Unirea“ se poate păstra și unde se plătește din banii bisericilor și acum ar trebui să se păstreze ca avere bisericească, — dar eu am accentuat, că acelea lucruri să se publice în „Unirea“, cari nu au caracter statornic. Acelea dispoziții cari

taie în administrația bisericească și se referesc la purtarea oficiului parohial, sau protopopesc, acelea și mai departe se pot face cunoscute prin cerculare.

În forma aceasta cred, că s'ar putea ajuta mai mult „Unirii“, ca să devină, ceea ce toți dorim. — foaie de zi. Aceasta nu e numai o părere a mea personală, și nici nu pot zice, că ar fi originală, ci la aceasta părere am ajuns mai mulți preoți în o conversație, ce a avut loc, cu prilejul sfințirii bisericești din Ludoș. N'am scris până acuma despre aceasta, deoarece credeam, că *altcineva* va scrie cu mai multă competență.

Oct. Popa.

Învățământul industrial.

Povețe pentru aceia, cari vreau să-și dea copiii la vre-o măiestrie.

Știm cu toții, că numărul meseriașilor noștri, nu e proporțional cu numărul populației. Sunt multe cauzele, cari contribuie la aceea, ca copiii de român să nu se dorească la meserii.

Una dintre cauzele principale este și aceea, că părinții nu sunt destul de orientați cu privire la căile pe cari poate deveni băiatul industrial.

Scopul șirurilor ce urmează este, a arăta modul cum se pot învăța măestriile, și a atrage atențiunea la instituțiuni; cari unora dintre cetitori le sunt poate cu totul necunoscute.

Calea cea mai îndatinată e, învățarea măiestriei la vre-un măiestru, ca *învățăcel*, și apoi continuarea ca *calfă*.

Calea aceasta e cunoscută de partea cea mai mare a cetitorilor, și dacă o descriu pe scurt, fac ca tractatul să fie întreg

FOIȚA.

Mamei.

VIII.

Mă prinde plânsul și mă doare
Când scurm încet trecutul,
Mă prinde plânsul și mă doare
Căci te zăresc prin neguri, floare
Ce te-ai unit cu lutul,
Cu sfânta glie.

Căci te zăresc prin miez de noapte,
Când mult e dulce somnul,
Căci te zăresc prin miez de noapte
Torcând un cânt, rostind în șoapte
O rugă către Domnul,
O rugă pie.

Și glasu-ți gingaș de ghitară
Mereu, mereu mă cheamă
Și glasu-ți gingaș de ghitară
În suflet jalea mi-o strecoară
O mamă, dulce mamă,
Ce dormi sub glie!

Chinciș.

A. N. AZĂRĂȘI.

CUCUL.

Era o zi frumoasă de vară. Soarele ședea pe crucea boltii și cu atâta duiosie privea de acolo peste plaiurile inverzite, peste perdeaua codrilor răslățiți prin munți. Fire subțiri se desprindeau din ghemul său de aur și ca un potop străbăteau văzduhul fără margini. Un zefir molatec s'a fost pornit la drum și cu aripele sale gingașe așa de ușor clătina frunzele mătăsoase. Atâta farmec, atâta poezie era în natură! Pe strămta potecă, ce ca o pânză lungă șerpuia prin poiana de tușuri, un drumeț bătrân își îndrepta pașii mărunți spre zarea de brădet. Venea din alte țări ca să se minuneze și de frumusețile acestor regiuni, inzestrate de Dumnezeu cu atâtea comori legendare.

Din când în când se oprea moșneagul, ca să poată gusta cu toată dragostea sufletului său senin tezaurile firii. Aici vedea pe o tufă o păsăruică drăgălașă, ce-și turna 'n un cântec vesel... vesel ca părăiașul din preajmă dragostea inimii sale 'nfocate. Colo pe-o rază de sultină doi fluturi mici și albi ca floarea crinului, așa de frumos stau îmbrățișați sub ploaia pravului de soare. Ți-e mai mare dragul să-ți rotuești privirea 'n jur. Bătrânul rămânea uimit în fața atâtor frumuseți cu farmec nedescris. Țara lor era bogată 'n aur și argint și mii de fabrici își împrăștiu valurile de fum prin largul văzduhului necuprins, dar atâta vrajă... dar atâta

poezie ca prin munții aceștia bătrâni nu erau... nu... căci doar muntele-i țara poeziei. Fabrica-ți dă juvaere, cari de cari mai frumoase, iar muntele tezaurele firii, floricele mândre, floricele fragede... parfumul dimineții... Se pornea apoi iar la drum cu pașii rari și murmură așa încet:

Zădarnic își frământă creierul sărmana creatură, zădarnic vrea invenții, căci fără margini e înțelepciunea Creatorului. Privește un fir de floare numai și vezi câtă înțelepciune se ascunde în trăsurile acelei ființe, câtă gingășie se resfață pe fruntea-i de petale. Nu-i suflet nu-i minte s'o străbată, numai el... numai Tatăl...

Cum mergea pe potecă toate florile îl priveau și așa de frumos își inclinau căpșoarele vial spre el, spre fața lui senină și curată, spre argintul pletelor sale cărunte, cari ca un mănunch de colie coaptă eșeau de sub pălăria-i mare, rostogolindu-se 'n valuri pe straietele-i nemțești. Par' că fiecare voia să-i spună ceva bătrânului, să-i spună vre-o poveste, vre-un crâmpieiu din fericirea vieții lor montane, cum soarele le sărută pe toate cu razele sale de foc, cum zorile dimineții le scaldă pe toate în lacrimile lor curate ca mirul.

Moșneagul le privea cu blândețe și în suflet sentimentele îi clocoteau și el sta să cada în genunchi, să se închine Creatorului în fața acestor feerii ale naturii, căci el până acuma nu văzuse atâta vrajă, atâta poezie în natură.

Dacă băiatul a absolvit clasa a șasea poporală sau 2 clase medii ori civile și dacă, a trecut de 12 ani, părintele sau tutorul merge la un măiestru, și face învoială cu privire la învățarea măiestriei.

Măiestrul promite, că va învăța pe băiat măiestria în 3—4, uneori 5 ani; iară părintele promite, că va lăsa băiatul în tot timpul acesta la acelaș măiestru, și că va plăti o sumă oarecare pentru învățatură.

Tot atunci se face acord, cine să se îngrijească de îmbrăcăminte a elevului: Costul și cuartirul de regulă îl dă măiestrul.

Despre toate acestea se încheie un contract înaintea preturei sau înaintea primăriei orașenești.

Băiatul, acum *învățăcel*, devine mebru al familiei măiestrului și stă sub dânsul, ca și copiii lui.

Uneori se condiționează și un timp de probă, de o parte ca să se vadă, oare are băiatul aplicare la aceea măiestrie, și oare are puterile trupești și sufletești de lipsă.

Până la etatea de 15 ani, învățăcelul e dator să cerceteze școala învățăcelilor de meseriași dacă este în comună, iară dacă nu este, atunci trebuie să umble la școala poporală de repetiție.

Dacă băiatul s'a purtat bine, a trecut peste timpul legat în contract, și a învățat măiestria, se eliberează (să sloboade), devine *calfă*.

La cererea dânsului pretura sau primăria opidană îi eliberează o *carte de lucru*.

Acum încep anii de paxă, *calfa* lucră la diferiți măiestri și în diferite orașe, ca să-și adune experiență și dexteritate. Măiestrul scrie în carte timpul cât a lucrat ca *calfa* la dânsul, plata, pe cum și aceea, cum a fost îndestulit cu el.

După o praxă de cel puțin doi ani, *calfa* e îndreptățit să ceară concesiune, ca

să-și continue meseria de sine stătător (independent), să devină *măestru*.

Calea aceasta, deși cea mai îndatinată, și cea mai comoadă pentru părinți, are scâderi multe. Dintre aceste înșirăm numai unele:

1. Măiestrul uneori nu e nici el însuș destul de vărsat în ale măiestriei sale, și așa cu greu va putea deveni elevul un bun măiestru.

2. Și măiestrii sunt oameni, deci cu multe năravuri, unii dintre dînșii tractează pe elevi mai rău de cât pe servitori, și de aci vine, că o parte însemnată a elevilor fuge dela „stăpâni“, și se desgustă de meserii.

3. Unii măiestri lacomi, folosesc pe elevi la lucruri, cari nu se țin strins de meseria lui, și așa au servitori fără plată.

Legea, ce e drept oprește lucrul acesta, dară cu toate acestea și azi vezi la destui măiestri pe elevi înlocuind servitoarele la spălat de vase, la grija copiilor, și pe servitori la grija animalelor de casă, și la lucrul de câmp.

Împrejurările acestea fac de clasa noastră inteligentă, așa numiții intelectuali, se înfloară, când e vorba, ca să-și dea copilul le vre-o meserie.

Și nu e mirare, că nu se pot rezolvi să-și lase băiatul să treacă prin un astfel de purgator.

Nu de meserie li-e urât, nici de munca împreunată cu ele, ci de calea ce trebuie să o percurgă până ajunge la țintă.

Când vezi câte un învățăcel zdrăntos, nespălat, stors de alergătură și poate nesuficient nutrit, nu te mira, că părinții cu ori ce preț își lasă copiii să studieze, chiar și risicul de a rămânea copilul pe viață un scriitorăș într-o cancelarie, cu plată mai mică decât cea din urmă *calfa*.

Afară de calea descrisă mai este și alta, care duce la aceeaș țintă, cu mai multă siguranță și succese mai bun.

Înțeleg *școlile de industrie*. Statul și privații susțin o mulțime de școli, în cari elevii se pregătesc la diverse meserii.

După absolvirea unor școli de aceste, au elevii dreptul să ceară extradarea cărții de lucru; sunt și școli de acelea, după care elevul e îndreptățit a-și exercia meseria, dea una de sine stătător.

Școlile acestea se impart în trei categorii:

- școale inferioare de industrie,
- școale mijlocii de industrie,
- școale populare împreunate cu școlii de industrie.
- școale civile împreunate cu școlii de industrie.

Să le luăm pe rând.

A. *Școlii inferioare de industrie* au destinațiunea, ca într'un curs de 3—4 ani să împărtășească elevilor cunoștințele teoretice și practice de lipsă unui meseriaș, care se ocupă cu meseria învățată în aceea școală. Totdeodată se pune baza, pentruca elevul sârguitor să-și poată continua studiile la o școală de industrie mijlocie sau la cursuri mai înalte.

La școlile acestea se primesc elevi absoluți de cele șase clase ale școlii populare, sau de două clase ale școlilor medii sau civile.

Cei ce nu pot produce un astfel de testimoniu se supun la examen de primire. La instituttele susținute de stat, examenul acesta se extinde la cunoștința limbii maghiare, la aritmetică și desemnul geometric.

Dela rezultatul examenului acestuia depind primirea elevului în școală.

Cum mergea el așa frământat de gânduri poteca se sfârși și drumetul se pomeni sub bolta de frunze a codrilor. Brazii voinici își înălțau cununile în aer și mișcau emfatic din cetinii bătrâni ca și cum și-ar fi exprimând admirația prin gestul acesta firesc, ca și cum l-ar fi salutat pe acest drumet, care vine în pragul bătrâneții să-i cerceteze, să le guste frumusețile lor legendare.

Poroi pe un drum bătătorit spre miezul codrului. Aici îl întâmpinără neastâmpărații barzi, cu rostul lor de aur. Pe fiecare cracă zărea câte-o păsăruică. Uua mai mare, alta mai mică, dar fiecare arțăgoasă. Cântau de-ți luau auzul. Florile zimbeau, pasările cântau, iar brazii freamătau din cetini. Acordul cântecelor se contopea cu freamătul cetinilor, iar florile cu aspectul lor zimbitor dau totul un farmec, ce numai în lumea poveștilor îl mai poți afla.

Un pastel fără păreche. Bătrânul înaintase binișor prin desișul codrului și nici un zvon de tânguire n'a simțit. Veselie se răsfața pe fața tuturor creațiunilor. Își arunca privirea în toate părțile scaldând totul în valuri de admirație, vesel că a putut afla cel puțin acum la pragul bătrâneții un colț de fărîșoară, unde nu se știe ce-i durerea și năcazul. Ar fi voit să-și petreacă tatreg restul vieții prin regiunile acestea pitorești, să moară chiar aici, aici în petecul acesta de pământ sfânt, unde nimeni nu cunoaște amarul vieții. Dar nu putea... nu, căci nu-l

lăsau copii săi buni, cărora așa le era de drag bătrânul, că stau să-l soarbă cu privirea.

Cum mergea așa uluit își uită de totul, de paserile guralive, de freamătul dulce, de zimbetul florilor și când se trezi din vârtejul gândurilor o undă de durere i-se strecură în suflet, un regret încărcat de amar.

S'a înșelat.

Pe-o creangă uscată zări o pasăre întristată. Capul îi era vârat sub aripa stângă și sta așa fără glas. Amuțise. Bătrânul privea cu inima înduioșată la pasere, și nu-i putea nici decum înțelege durerea.

Poate va fi bolnavă sârmana, — își zise în sine.

S'apropie curios de arbore și privește scrutător în jur, vrea să știe cauza acestei dureri, vrea să înțeleagă amarul vieții sale. Și îndată tâlcuește amarul bieteii într'aripate. Patru pui golași erau la poala stăjerului... patru pui morți... Picioarele și aripile le erau întinse. Au incremenit în chinurile agoniei, atunci când viața li-s'a scurs din trupșoarele fragede. Bătrânul privea la pasere și ea sta nemișcată, sta tot acolo în locul acela, căci n'avea putere să-și părăsească puișorii nici morți, o durea inima pentru ei încă și acum și nu avea ce să le facă.

Nu mergea paserea de acolo, căci avea o presimțire bună. Da dacă drumetul acesta bătrân își va ridica toiagul și o va trimite pe ceialaltă lume, unde demult o aștepta deja soțul.

Acum îi înțelegea bătrânul durerea bieteii mierle, dar nu înțelegea nici decum tragedia acestor puișori. Aceasta nu o înțelegea. Zădarnic își frământa creierul, căci rămânea și mai departe o enigmă pe care nu o poți pătrunde. Apoi plecă mai departe așa tăcut ca bătrânii, și cântece vesele începură a-i înviora din nou sufletul. Dar acestea nu mai aveau atâta farmec, căci s'a întipărit adânc pe fundul sufletului său curat durerea mamei nefericite.

Privia din nou scrutător în jurul său, dar parcă tot nu mai simția așa de mult vraja firii, parcă plasticul tablou al naturii nu-i mai făcea așa impresie sufletului său nobil. L-a turburat tragedia acelu poem dnuos. Dar când privi spre cel mai falnic tei din apropiere văzu cum se sbătea prin aier un puiu golaș căzut din cuib tocmai în clipita aceea. Însă înzădar, căci aripile lui erau fără pene și așa nu prindeau prin aier. S'a isbit bietul pui de pământ, și-a întins picioarele și... a murit.

Bătrânul din nou se întristă. Doria acum să știe, că oare care-i cauza de bieții pui, așa golași cum sunt, cât bați în palmi se prăpădesc, că oare cum pot cădea acești pui nefericiți din scorbura aceea adâncă. Nu putea afla. Plecă din nou la drum și întâlnind un vânător îl rugă să-l scoată din zăpăceala aceasta, să-i spună cauza. Vânătorul cu cea mai mare bunăvoință îi spuse, că nu-i lucru mare de ghăcit.

Cererile pentru primire sunt de a se substerne, până în 15 August a fiecărui an, la Direcțiunea școlii respective.

La cerere sunt de a se alătura următoarele documente:

1. Carte de botez, din care să se vadă, că elevul a trecut de 12 ani.

2. Testimoniul școlastic de pe clasa absolută în urmă.

3. Atestat medical, despre aceea că elevul e deplin sănătos, și e acomodat trupește și sufletește pentru meseria, ce vrea să o îmbrățișeze.

4. Certificat de revaccinare (a doua altuire.)

5. Declarația părintelui sau a tutorului, că e învoit, și că va lăsa pe băiat în institutul acela, până la absolvare, și dacă nu va dobândi în institut vre-un loc liber, sau stipendiu, se va îngriji de susținerea lui în tot decursul celor 3—4 ani, cât ține cursul.

Cursurile se încep de regulă în 1 Septembrie.

Direcțiunile școlilor acestora dau la cerere prospecte gratuite.

În unele școli se învață o singură măiestrie, iară altele au câte 2—3 și mai multe secțiuni.

După absolvarea cursului prescris de 3—4 ani, elevul este îndreptățit să ceară extradarea cărții de lucru, pe baza căreia se poate aplica la fabrici sau în lucrătoare private. Este dară considerat ca învățecelul eliberat dela măiestru. Deosebirea e numai că ori unde îl aplică mai bucuros, fiindcă a avut ocaziune de ași învăța măiestria mai cu temei, și de a cunoaște metodele cele mai noue întru aplicarea diverselor mașine.

La școlile acestea se primesc și elevi extraordinari.

Scolile inferioare de industrie sunt:

1. De acelea în cari se învață prelucrarea lemnului și a metalelor.

De acestea sunt:

a) În Arad, Cluj (Kolozsvar), Murăș-Oșorhei (Maros Vásárhely) și Szeged, sub numirea oficioasă: Magyar kir. állami fa-és fémpar iskola.

b) În Brașov (Brassó): magy. kir. fa és kőipariskola.

c) Ujpest: m. kir. állami faipari iskola.

În acestea se pregătesc măsari pentru emstrucțiuni, măsari de mobile de casă, strungari și scobitori (xilografie). Mai departe fauri, lăcătari, mașiniști.

(Va urma.)

Reviste.

Situația politică. După îndelungate pertractări cu factorii competenți în Viena, iar în Budapesta cu diferitele fracțiuni opoziționale, a hotărât ministrul-president Khuen se urmeze desbaterea proiectelor militare, pe cari opoziționalii le obstruează acum de asta-vară.

Se știe, că guvernul a voit să închee vre-un compromis oare-care cu opoziția, care prin rostul șefului substitut al partidului Kossuthist, contele Apponyi, a declarat, că e gata a depune arma pe lângă condiții acceptabile. Și-a formulat deci pretenziunile așa zise naționale față de proiectele militare la minim, cari,

afară de modificarea unor paragrafi, se reduc toate la nimica toată, îmbrăcată și aceasta se înțelege în roșu, alb, verde. Punctele aceste două au fost: ca Domnitorul să nu poată chema sub arme pe rezerviști — fără invoirea dietei — ca astfel se întregescă în cas de ex-lex contingentul necesar al armatei; și să se abandoneze paragraful cu limba oficială militară, evitându-se astfel codificarea limbii germane în armată.

După îndelungate pertractări cu cercurile din Viena s'a întors Khuen cu mâinile goale. La toate pretenziunile a adus el nu-i vorbă câte ceva, numai chiar la punctele principale — nimic. Iar ca răspuns la pretenziunile partidului Justhist, care ținea morțiș, ca reforma electorală să se desbată înainte de cea militară, s'a legat ministrul-president, că cel mult până la sfârșitul acestui an va prezenta și proiectul despre votul universal.

În dietă și-a expus apoi ministrul-president rezultatul pertractărilor sale și concesiile, pe cari le face Viena la reformele militare. A provocat pe opoziționali, ca să accepte aceia, ce i-a succes să stoarcă în favoarea națiunii, căci altcum e hotărât a pune în lucrare mijloace drastice, căci reformele militare nu se mai pot amâna. Parti-

Iac'asa: Biata pasere își făcuse un cuib frumosel, câptușit cu pene, cu firicele de iarbă subțire și mătăsoasă și-și depuse în el patru ouă albe cu puncte negre pe ele. Într'acestea un cuc turbat a păzit-o până s'a dus de-acasă și și-a pus și el un ou printre cele patru. Paserea n'a observat nimic. A clocit două săptămâni întregi și a scos cinci pui frumoși, frumoși. Mama și-i nutrea cu cea mai mare dragoste, și-i grijea ca ochii din cap. Nici o gură de vânt, nici o lacrimă de ploaie nu putea străbate pân' la cuibul lor. Erau fericiți frățiorii și creșteau pe zi ce merge. Patru erau pe o formă, iar unul mai mărișor. Acela era puiul cel de cuc. El din fire fiind mai lacom, toată mâncarea ce-o aduceau părinții o răpia pentru sine. Părinții nu știau nimic de aceasta, căci ei de abia întrau cu capul în scorbura și lăsau să-și împartă mâncarea. Dar cucul nu vrea să știe nimic de aceasta. El mânca pentru toți și creștea văzând cu ochii. Părinții vedeau că ceilalți rămân amăriți, dar nu-i puteau răși cu mâncarea, căci cucul... nemernicul de cuc, consuma tot ce apuca. Ba după ce apuca și mai multă putere se învărtă prin cuib în draga lui voie, îi strămtora pe ceilalți de sta să-i omoare. În urmă căpătă minte și învărtă un meșteșug și mai prielnic pentru sine. Incepu a arunca tot câte-un pui din cuib. Azi unul, mâne altul, poimâne al treilea și în urmă și-al patrulea. Așa au mai rămas pă-

rinții cu un singur fiu; cu cel vitreg, cu cucul și-l griju și-l desmerdau căci doar el le era întreg bunul din vieață, începu a-i crește pene cenușii brăsdate cu dungi cafenii. Părinții priviau cu drag la puiu și se mirau tare mult de el văzându-l că nu seamănă nici cu unul nici cu altul. La început erau nedumeriți, dar la urmă s'au împăcat cu gândul, că poate va fi vr'un greș, vr'o aruncătură dela moși-strămoși d'ai lor. Și puiul creștea mereu, și acum se vedea, că nici naturelul, nici culoarea, nici glasul său nu-i de mierlă. Mama începu al învăța să cânte, să fluiera — așa frumos, dar el numai atâta știa zice „cu-cu“. Doar de-aceea era puiu de cuc.

Poate a auzit când a fost micuț vr'un cuc peaci, de-aceea cântă „cu-cu“ — vorbeau între ei părinții.

— Cucul mai cântă el și într'alt loc — zise bărbătușul, — dar pentru aceea cine a mai văzut puiu de mierlă să cânte ca cucul. Sângele apă nu se face. Acesta-i un cuc și pace bună. El ne-a omorât și puii noștri... el... nemernicul acesta.

Puiu auzindu-le acestea își întinse aripile și sbrrrr... peaci și drumul!... Părinții au rămas singuri, străini în asta lume. La urmă a murit și bărbătușul și biata mierlă a rămas singură, singurica.

Astfel își dăpăna vânătorul firul povestirii sale. Își duse deodată mâna tremurândă spre frunte și murmură încet cu

glasul încărcat de durere: puiu... puiu de cuc!... El nu se află numai în norodul într'aripat, el se află și în vieața popoarelor și între singuraticii indivizi. Știu... știu că și la noi în țară este un puiu de cuc, un popor străin și blăstămat venit din alte părți și așezat pe sfânta noastră moșie. Un puiu de cuc, un popor lacom după tot ce lucrește, avid de glorie și barbar din seamă năfară... un puiu... un puiu de cuc... Mai sunt încă la noi în țară și alte națiuni, cari de cari mai blânde, dar el... puiu, le conturbă sfânta pace, le suge hrana, stoarsă prin sudoarea palmii, le înăbușește în propria lor țară, să nu-și poată ridica glasul, ca nu cumva să le audă tatăl și mama. Știu... știu. N'au o fărâmatură de pâine s'au o lacrimă de apă... ei, stăpânii de pe vremuri..

Bătrânului un vifor i-se stârni în suflet, un vifor turbat, și în culmea mâniei exclamă:

Până când tu puiu de cuc, până când?..

A. N. Chincișanul.

Epigrame.

Răspuns.

Mă întrebi de noua-ți odă

Scrisă gloriei națiunii?:

I-am cetit într'o revistă

Titlu; 'n „posta redacțiunii“.

Dr. Birlea.

dele au cerut amânarea dietei până Luni, ca să-și poată formula conduita, căci acum nu sunt tocmai în situația de a putea răspunde la cele oferite de ministrul-president. În ziua următoare au avut opoziționalii furtunoase adunări. Cei mai gălăgioși au fost se înțelege Justiștii, cari au și hotărât, că continuă cu obstrucția fără nici o considerare și numai atunci sunt aplicați să depună arma, dacă guvernul ia dela ordinea zilei reformele militare și prezintă proiectul despre votul universal. Așa au hotărât și 48-iști fără culoare la propunerea lui Polonyi Géza. Kossuthiștii au fost mai circumspecți și, deși au hotărât și ei continuarea obstrucției, au lăsat totuși mâna liberă membrilor partidului; sperând că se va face pace. În cercurile politice se speră mult, că îi va succede contelui Andrassy Gyula, să-i aducă batăr pe Kossuthiști la reson, și să isoleze astfel partidul lui Justh.

Despre hotărârile aceste au raportat șefii partidelor în dieta de Luni și astfel se continuă încă obstrucția, fără a i-se prevedea sfârșitul.

Noutăți.

Alegerea Mitropolitului Primat. Cetim în „V. Națională”: În ziua de 14 Februarie Marele Colegiu va fi convocat pentru a proceda la alegerea de Mitropolit primat. Mitropolit Primat va fi ales, P. S. S. Theodosie, Episcop de Roman. Noul Episcop este agreat și de Curtea noastră Regală fiind perceptorul Micilor Principi. Ca Episcop de Roman va fi ales P. S. S. Arhiereul Nicodim Băcăoanu, Vicarul Sf. Mitropolii din Iași.

Investitura noului Mitropolit Primat, se va face Duminecă 19 Februarie, și de abea după această dată, se va face instalarea noilor aleși.

Dimisia ministrului de finanțe. Din Viena se telegrafiază: Ministrul comun de finanțe baronul Burián István și-a dat dimisia. Maj. Sa n'a hotărât încă asupra demisiei.

Motivul care l'a indemnât pe baronul Burián să demisioneze este a se căuta numai în faptul că, fiind uzul ca dintre miniștrii comuni doi să fie supuși austriaci și unul supus ungar, prin numirea contelui Berchtold ca ministru de externe, doi dintre miniștrii sunt supuși unguri.

Succesorul baronului Burián, care e și el supus ungar, va fi probabil principele Hohenlohe.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii în ale economiei, cumpără *sămânțuri* numai dela *Mauthner*, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experiență că prețul redus se poate face numai în paguba cumpărătorului, luând marfă de calitate mai proastă. (31) 1-13

Ravagiile alcoolismului. În Franța s-a pus în discuțiune zilele acestea un proiect de lege, care tindea la limitația debitelor de alcool. Proiectul deși a rămas înmormântat, din discuția sa totuși s'a aprobat, că numărul boalelor nervoase, crește pe măsură ce crește și consumarea de alcool. Astfei pe când în 1871 sau tratat în azile 49,789 bolnavi de alienație mentală, în 1908 s'a înregistrat 96,274. Din acești nebuni s'a constatat că sunt la 75,000, — tocmai zece mii alcoolici. De asemenea și criminalitatea crește paralel cu alcoolismul. În provinciile, unde se bea mai puțin, sunt și mai puține crime și mai puține cazuri de nebunie.

Biblioteca Academiei Române. În luna Ianuarie 1912 s'au consultat 1950 volume și broșuri tipărite de câtră 842 cetitori; 369 manuscrite, 7176 documente, 26 cărți vechi (1508—1830 au fost comunicate la 154 cetitori).

Colecțiunile bibliotecii au sporit în această lună cu 534 volume și broșuri, 237 numere de reviste române, 199 reviste străine, 5 atlase și hărți, 2 stampe și portrete, 112 volume manuscrite, 6 documente, 4 fotografii, 1 album, 824 foi volante, note muzicale, 11 monete, obiecte pe muzeu.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lneru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrite și documente dela 8 la 12 și dela 2 la 6 seara, pentru manuscrite și documente dela 8 la 12 și dela 2 la 6. Dr. *Bianu*, bibliotecar.

Convocare. Pe baza scrisorii comitetului central al Asociațiunii de datul 15 Ianuarie 1912 nr. 1927—1912, ne luăm voie să conchemăm pe toți membrii și sprijinitorii culturii românești de pe teritorul despărțământului Aiud—Teiuș al Asociațiunii pe ziua de 7 Martie (Joi) la orele 11 a. m. în localul școlii române din Aiud, la adunare generală extraordinară care va avea să se pronunțe asupra demisiei prezidentului despărțământului și eventual să aleagă un alt president-director. Aiud, la 18 Februarie 1912. Dr. *Emil Pop*, vicepresident; *Niculae Marcu*, secretar.

Bancă românească în Aiud După-cum aflăm, românii din Aiud, sprijiniți de o seamă de fruntași intelectuali din Blaj, au hotărât să înființeze un institut de credit și economii cu sediul în orașul lui. Prospectele pentru înființarea acestui institut s'a pus deja în circulațiune și între fundatori întâlnim și numele distinșilor noștri bărbați din Blaj: dr. Vasile Suci, dr. Isidor Marcu, dr. Iuliu Maniu și alții de sama lor.

Am fost și suntem contra înființării de bănci superflue și pe cât am putut am și combătut înființările nejustificate. Față de noua fondare din Aiud însă nu putem avea decât numai cuvinte de îmbărbătare. Aiudul este centrul unui comitat dintre cele mai românești, unde până acum nu există o bancă românească, care să servească după cuviință interesele de credit ale poporului din împrejurime. Poporul acesta este dat pe mâna băncilor străine, cari îl stăpănesc cu puterea banului lor. Afară de aceea în acest ținut nici o altă bancă românească nu are interese, cari ar putea să fie păgubite prin noua fondare. Considerând toate aceste și considerând și împrejurarea, că în jurul unei bănci independente, societatea noastră românească

din Aiud va primi impulsul unei vieți mai pronunțate, aderăm la noua fondare și indemnăm pe toți, cei-ce pot, să-i deie sprijinul lor. Indemnăm cu atât mai mult cu cât relațiile de credit din Aiud sunt de așa natură încât numai o bancă, fondată pe baze mai largi și cu un capital mai considerabil, va putea îndeplini misiunea economică, ce se așteaptă. Sprijinul publicului nostru în cercuri cât mai largi se impune.

La redacția noastră încă se află depusă o listă de subscriere, așa că cine ar voi să subscrie acții, o poate face cu ușurință. Informațiuni mai de-aproape pot da domnii dr. Ioan Moldovan și dr. Emil Pop, ambii advocați în Aiud.

Medicina la Ninive. Săpăturile făcute acum de curând în locul vestei cetăți asiriene Ninive, a scos la lumina zilei o bibliotecă, care ne dă lămuriri interesante despre starea științei sănătății, acuma 2500 de ani. Sute de rețete date de doctorii de pe atunci prescriu leacuri curioase. Cine avea colici stomacale, era pus să meargă în „patru labe” și i-se turna o cană cu apă rece pe cap. Celor bețivi li-se ordona să nu mai bea nici un lichid, nici apă chiar. Masagiile erau foarte căutate și dacă erai bolnav de ficat, o fricțiune cu o ceapă tăiată, trebuia să te vindece. Tot astfel se pomeneste și de alte medicamente, pe cari și în ziua de azi le practică babele și doctoresele dela sate.

Adnarea băncii „Vulturul” din Dstmărtin. Marți și-a ținut „Vulturul” a cincea adunare generală. Din raportul direcțiunii prezentat cu această ocazie se observă continua propășire a institutului. S'a remarcat în deosebi creșterea depunerilor cu peste 100 mii cor. față de anul trecut, ceace denoată încrederea față de institut. În direcțiune a fost ales ca membru nou dl *Eugen Bian*, mare proprietar în Făget.

Necrolog. † *Ioan Bugner*, preot gr.-cat. în Tritul-de-jos, după un morb scurt suportat cu împăcare creștinească, a trecut dela viața pământească și trecătoare, la viața cerească și eternă, Sâmbătă în 17 Februarie, în al 64-lea an al etății, al 41-lea an al căsătoriei și în al 41-lea al sf. Preoții.

— † *Sofia Moldovan n. Almășan*, în-tâmplată după grele suferințe în 21 Februarie n. 1912 la ora 1 în noapte, în al 66-lea an al etății și al 45-lea al căsătoriei sale fericite. Osămintele scumpei și neuitatei adormite se vor înmormânta Vineri în 23 Febr. n. la orele 11 a. m. în cimiterul gr.-at. din Feisa.

Posta Redacțiunii.

Dr. N. B. Recenziunea asupra opului s'a făcut deja în unul din numerii trecuți. Doriți să faceți alta?

C. S. în Buc. și I. A. în O. Ce înseamnă această tăcere îndelungată? De mult nu ni-ați trimis nimic. Așteptăm.

Doi băieți

din casă bună cari să fie absolvat cel puțin 2 clase gimnaziale se primesc ca învățacei în legătoria de cărți a lui *Ioan Domșa* din Blaj.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistriță.

PROLOG.

(Continuare).

— Să-l alegem! — să-l alegem! — răcneau unii din jupâni, bătând din palme.

— Dar pere-mi-se, — reluă Vornicul, — boeri d-voastră, că n'am să ieșim la nici un capăt și n'am să alegem pe Vodă, câtă vreme mișună prin mișunile d-voastră potrivnice gânduri, răzvrătitoare urziri, izvorite din netrebnice presupuneri..

— Așa-i, așa-i, are dreptate Vornicul Iancu, — îl intreruseră unii.

— De aceea, — mână mai departe, — bine ar fi, ca să lăsăm la o parte toate cusururile, neajunsurile, ce le-om găsi în fratele Măriei Sale, de fericită pomenire, Bogdan Vodă. Știți, boeri d-voastră, că jupânul Rareș e om de bună chibzuință, destoinic, priceput și cu inimă bună. De aceea cred, că Petru Rareș e cel mai vrednic jupân pentru Scaunul Moldovei. Ce ziceți?

Prin mulțime se escă sgomot asurzitor. Toți izbucniră în strigăte de urări de bine, cât și de huiduri. Din acel învălmășag de răcnete, auziai numai:

— Sus cu Rareș Vodă! — Jos cu Rareș! — Trăească Petru Vodă! — La spânzurătoare cu Rareș! — Ni-a vândut Țara la Leși! tiho-o-o! — Vivat Rareș!

Vornicul Mușat ținti ochii spre cei cari huiduiau pe Rareș. Erau tocmai căpitani de oaste, învrăbiți cu dânsul dela războiul din urmă. Nu puteau ierta, că Rareș se unise cu Leșii și veni în contra Moldovenilor, să ocupe tronul. Nu-i puteau ierta asemenea resvrătire, deși Rareș fu invins. Pe toți îi dorea inima, că floarea vitejilor închise ochii pe câmpul de bătaie.

Vornicul voi să mai grăească ceva, dar văzând pe postelnicul Tomșa, că cere cuvânt dela boeri, îl lasă să vorbească.

— Boeri d-voastră, — inceptu cu glas puternic și răsunător, postelnicul Tomșa, — eu care am ținut luminarea Măriei Sale Bogdan, la curtea jupânului de față, hatmanul Stroici, l'am întrebat pe Măria Sa, pe cine lasă urmaș la Cărmă? Iar Vodă mi-a dat de înțeles, că vrea să i-o lase frate-său, Rareș.

Boerii rupseră vorba postelnicului:

— Bogdan a fost vrăjmaș de moarte cu Rareș! — Nu se poate să-l fi lăsat de urmaș! — Ba se poate! — Sus cu Petru Vodă! — Postelnice, nu croi minciuni în fața Scaunului! — Trăească postelnicul! — Ba să tacă! — Ba să grăească! — Să grăească!

După-ce boerimea îndârjită se mai domoli puțin, Tomșa inceptu și mai puternic:

— Uitați-vă, boeri d-voastră, că pe partea lui Rareș sunt mai toți boerii ce nu fac parte din oaste. Pe Rareș îl vrea de Vodă Vornicul nostru, Iancu Mușat; Sfinția Sa părintele nostru metropolit Teofan; ba ce zic, chiar iusași Doamna Ruxanda. Ce mai voți atunci? Pe cine altul aveți de gând să alegeți?

— Trăească noul Vodă Rareș! — Trăească! — Să plesnească Rareș! — Po-

stelnicu-i miluit de Doamnă! — Ea n'are cuvânt în fața Scaunului! — Ba are! — Sus cu Doamna! — Sus cu Rareș! — Ura-a-a! Trăească Vodă Rareș la mulți ani! — Vivat!

— Căci urmă postelnicul, — dacă Petru Rareș s'a războit cu Țara, aceasta a făcut-o, fiind-că a fost îndemnat și pus la cale tot din unii din d-voastră, căci zis drept, n'ați ținut cu toții la Bogdan Vodă! Ori nu-i așa? Rareș războindu-se, a voit numai să scape Țara de netrebnicul..

— Ba tu ești un netrebnic! — Să mântui cu Rareș! — În sus cu Rareș! — Se tacă netrebnicii! — La spânzurătoare cu Rareș cu tot!..

Mulțimea care ajunsese până la amenințarea cu pumnii, de abia de abia se liniști, când se sculase vornicul Tăutu, începând liniștit:

— Cum văd, boeri d-voastră, n'am să alegem pe Vodă! Căci dacă unii voesc pe Rareș de Vodă, alții vreau să-l spânzure! Și aceasta nu se poate!

— La spânzurătoare cu Rareș, — psst!

— De aceea, ca să fie pace între noi, trebuie să alegem pe altul. Căci știți vorba aceea: când doi se ceartă, al treilea câștigă!

— În sus cu Vornicul!

— Știți d-voastră bine, că Duca Bogdan n'a avut nici un fecior cu Doamna Ruxanda, dar de urmași să nu plângem, că ni-a lăsat destui.. Unul e feciorul jupănesei Stana, cununul Ștefăniță, pe care Bogdan l'a iubit până la moarte ca ochii din cap, iar altul e..

— Trăească Ștefăniță Vodă! — Vivat Ștefăniță! — E fiu nelegiut! — Jos cu Ștefăniță! — Călcăm pravila! — Sus cu Rareș! — Rareș nu-i c'o tăriță mai bună!

— Iar altul, boeri d-voastră, — reluă Tăutu, — e Alăsandru Lăpușneanu, tot feciorul lui Bogdan și al frumoasei jupănițe Anastasia din Lăpușna, căruia i-a rămas numele de Lăpușneanu.

— Trăească Lăpușneanu Vodă! — În sus cu Ștefăniță! — Călcăm pravila! — Vivat Rareș Vodă! — Sus cu Lăpușneanu! — Jos cu Lăpușneanu! — Sus cu Rareș! — La spânzurătoare cu dânsul! — Jos cu Ștefăniță!..

— Al treilea e Cornea, ce-i încă copil de țită.

Pe partea lui Cornea nu era nici un boer. De dânsul nu se lega nimeni și nu-i striga nici „sus“, nici „jos“.

— Eu așa crede, — urmă Vornicul Tăutu, — ca să dăm cărma lui Ștefăniță, și iată pentru-ce..

— Trăească Vornicul! — Trăească Ștefăniță!

— Dar, mă rog d-voastră, nu mă intrerupeți atâta, — fiind-că Rareș ni-a făcut multe și mari daune, și amar de nevoi a adus pe capul nostru!..

Inchiptuiți-vă, el care-i de același sânge și lege cu noi, a momit pe Leși, să vină împotriva noastră, să ne ia Țara, să ne ia Scaunul.. Și sunteți orbi, ori n'aveți minte, boeri d-voastră, ca să închinați tronul dujmanului vostru? Și nu știți, că el vrea să ne închine Țara la Leși? Să ne vândă legea și pământul? Avem numai decât nevoie de asemenea năpărcă veninată, se ne stoarcă sângele din nou și să ne aducă la sapă de lemn? Ba nu, boerilor, pe Rareș în nici un chip să nu-l alegem de Vodă!

— La spânzurătoare cu Rareș! — ssst!

— Dar să alegem pe Ștefăniță, cel

mai virstnic din toți feciorii lui Bogdan! El nu și-a pătat mâinile cu fapte rele și nu s'a luptat împotriva noastră, ci pentru noi, pentru Țara noastră.

Voinicul acum se află pe câmpul de luptă, pe stepele Nistrului. Acolo s'a luptat vitejește în preajma lui Vodă și nu s'a temut voinicul să intre în focul dușmanilor, să scoată pe Vodă din mreaja Tatarilor.

— Sus cu dânsul! — Sus! Sus! — Sus cu Ștefăniță!.. Tăcere! — psst!

(Va urmă.)

In vremea pocăinții.

— Din „Meditațiile“ episcopului Prohászka.—

»Faceți dară roduri vrednice de pocăință«.

Mat. 3, 8.

La aceasta să cere mai înainte de toate o adâncă și o adevărată părere de rău; iar părerea de rău să desăvârșește prin mărturisire mai deasă. La începutul întoarcerii sau îndreptării noastre nu ne cunoaștem păcatele decât în mod confed, mai târziu însă începem a le cunoaște mai bine, atât după mulțimea cât și după răutatea lor. După măsura acestei cunoașteri crește părerea noastră de rău. La început ne supărăm peste tot pentru păcate, mai apoi însă deplângem fiecare păcat deosebit. De le-am putea deplânge cât mai intensiv. Precis și fiește care în deosebi numai Isus Hristos a văzut păcatele noastre, în toată golătatea răutății lor, și atunci — a asudat sudori de sânge. Picurii de sânge, cari au udat pământul, sau uscat, dar amintirea păcatelor noastre nu s'a șters. În ziua județului particular le va așterne înaintea noastră. În măsura, în care ne stau înaintea ochilor păcatele, în aceeași măsură ne crește părerea de rău. Mare mângăere este pocăința; sună curios, dar e așa. Pentrucă prin pocăință ne scăpăm de apăsarea păcatului, care este obiectul pocăinții.

Prin mărturisire deasă câștigăm mai mult dar; și darul ne înmoaie sufletul cum să înmoaie cânepa în apă, de să face mai vânjoasă. Dela această vânjoșie atârnă părerea de rău. Cine oare să pocăiește mai bine de un păcat mare? Fiește care se pocăiește după măsura darului ce-l are. Sfinții se pocăiau mai mult, pentrucă aveau dar mai mult. La început pocăința noastră este dărăburoasă; simțirea ne este dură, atmosfera aspră, inima rece, suntem ca în iarnă. Dar încurând ne facem mai simțitori, aerul e mai blând, adie vânturi călduțe. Darul lui Dumnezeu face ca omul să se simtă un mare păcătos.

Sfânta Clara se ține pe sine cuprinsă de ciumă, sfântul Francisc Borgias nu știe ce să se facă de greutatea păcatelor; pare că-l arde, și nici în iad nu-și găsește loc potrivit pentru păcătoșenia sa. Avem lipsă de dar; cu darul ni-se dă și pocăința; însași sfânta taină a pocăinții dă și ea dar, care desăvârșește părerea de rău. Atunci ne încredințăm noi, că Hristos a murit pentru noi, pe când eram încă păcătoși și ne convingem că ne-a iubit pe când încă noi îi eram dușmani. Așa a iubit Dumnezeu lumea... În aceasta stă dragostea, nu că noi am fi iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El mai înainte ne-a iubit pe noi. Să umblăm numai pe cărările vieții simțitoare, pentrucă aspri-

mea sufletului împedecă pocăința. Uitați-vă numai la omul aspru sălbatic: asupra sufletului lui numai viforul, furtuna, orcanul, trăsnetul și fulgerul face impresiune; înțelepciunea, ori cât de adâncă și dragostea, ce se revarsă asupra unei fapturi, pe el nu-l atinge. Așa e și inima omenească; până e aspră râvnește după cele pământești și numai moartea, judecata, iadul, cu pedepsele lui, o îngrozesc. Încă nu știe adânci darul și adâncimile lui, rugăciunea și tainele ei, sau comorile iertărilor. Cine nu adâncește aceste puteri pe acela numai trimbița judecării îl trezește; dar cel ce e treaz acela aude și freamătul lin al aerului ce bate în ramuri.

Cu darul să începe și asimilarea; începem a simți mai adânc și mai intim împreună cu Hristos. Patina lui o simțim mai bine la inimă și ne impresionează gândul: oare cum mă privește pe mine Isus cel încununat cu spini? Privirea aceasta cutremură și motivele cutremurului sunt: sudorile de sânge, ranele mânilor și picioarelor, desfigurarea feței și durerea sfinte sale inimii. Cuvintele lui sunt: Toată ziua mi-am întins brațele către poporul necredincios și potrivnic... pentru că m-a dojenit pe mine cum a zis Domnul, în zilele mâinii sale suferite. Pocăința aceasta crește cât ține viața. Astfel a fost pocăința sfântului Pavel, care a zis, că intră păcătoși e cel dintâiu; astfel a fost pocăința Mariei Magdalena în casa fariseului; astfel a fost pocăința Angelei de Foligno, care la început și-a ascuns păcatele în mărturisire, de rușine, dar în urmă i-s-a topit inima în flăcările cununei de spini a lui Hristos. Înțelesul practic al iubirii lui Dumnezeu este: a urî păcatul, a alerga la mărturisire, a simți ușurare și a te dori după simțiri și dispoziții tot mai curate.

Trad. Delaeruce.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

„Din povestirile unui vânător de lupi“ de Spiridon Popescu. Formează numărul 707 al „Bibliotecii pentru toți“. Numele autorului e o bună cheazășie a cuprinsului volumului. Dl Spiridon Popescu și-a trăit copilăria la țară, cunoaște firea și obiceiurile sâtenilor, necazurile, grijele și prea puținele lor bucurii. Cunoaște comorile limbii noastre și a dat dovadă și de data asta, în minunatul stil, cu care ne dă un șir de schițe, în cari se găsesc numai lucruri noi. Dacă am înșira numai unele din titlurile povestirilor: „Cum am văzut întâiași dată lup“, — „din obiceiurile lupului“, — „Jertfele lupului“, — „Tactica lupului“ — și încă ar fi de ajuns pentru a vedea dinainte noutatea subiectului și meritul „Bibliotecii pentru toți“, care pune la îndemână publicului subiecte așa de variate. În burata „Lăcustele“ se pot vedea în amănunte primejdia și rețetele pe cari aceste lighione le aduc și acum, dar mai ales le aduceau altădată semănăturilor, — precum și felul lor ciudat de stăruire.

În rezumat: noutatea și alegerea frumoasă a subiectelor, felul original cum sunt expuse, precum și limba ușoară și curat românească, în care sunt povestite, — fac farmecul acestui număr — 707 — pe care

pentru ieftinătatea lui — 30 de bani — îndemnăm pe toți cititorii frumosului să și-l cumpere.

Cețiți dar la gura sobei „Din povestirile unui vânător de lupi“, ca să vedeți spaima celor pe cari iarna li apucă rătăcind pe drum, — precum și frica celor ce îndrăznesc să iasă la vânat lupi, atunci când nu le-au văzut fața nici odată.

*

Dr. IZIDOR MARCU:
Teologia pastorală volum I.
Didactică pastorală f. 8° 408
pag. 4 cor. Vol. II. Liturgica
f. 8° 586 pag. 5*40 cor. Sunt
indispensabilele fiecărui preot.

Se pot primi dela Librăria
Seminarului teol. gr. cat. din
Blaj cu prețul 9*50 cor.

*

Carte de cetire maghiară pentru clasele: V. și VI. a școlii primare cu limba de propunere română, de *Ioan F. Negruțiu* și *Petru Ungurean*. Carte aprobată pentru școlile primare prin ordinul ministerial Nr. 5,9421—1910.

*

Verbele auxiliare: sunt, am, voi, de *dr. Octavian Prie* profesor gimnazial în Blaj. Se poate comanda la librăria seminarială din Balázsfalva — Blaj. Prețul 60 fil + 5 fil. porto.

Posta Administrațiunii.

Szépvez pe 1910 și 1911. Suntem învoiați să Vă împlinim dorința. *Cianul de Câmpie* pe 1911. dar mai restează un trimestru. *Bihoreana* pe 1912 sem. I. *Sarasău* pe 1901 și 1902 sem. I. Binevoiați a regula și restanța de pe ani următori. *I. Ph. Szombathely* pe 1912, *Regin* pe 1912. *Indol* pe trimestrul ultim din 1911 și trimestrul 1 și 2 din 1912. *Tulghes* pe 1910 și din 1911 pe trimestrul 1. *Iezvin* pe 1912 sem. 1. *Hărtău* pe 1911 sem. 1. *Concordia Câmpeni* pe 1911 trimestrul 1 și 2. *Băița* (distr. Fărăgău) pe 1911 trimestrul 1 și 2. Al treilea rămâne în restanță. *Corbu* pe 1912. În restanță aveți anii 1907—1910 inclusive. Vă rugăm a-i archita și pe acestia. *Uricani* pe 1909 sem. 2 și întreg anul 1910. *Topasâncraiu* pe 1912 *Tătărești* pe 1908 sem. 2, 1909 și 1910. Adresa se va schimba. *Porumbacul de jos* pe 1905 întreg și din 1906 sem. 1. *I. I. Gherla* pe 1912 sem. 1. *Genyete* pe 1910 întreg și din 1911 pe trimestrul prim. *Porșorta* pe 1904 întreg și pe 1905 sem. 1. *Doștat* pe 1911 și 1912 întregi. *Mănărade* pe 1899 sem. 2 și 1900 întreg. *Subpădure* pe timpul din 1/9 1911 până în 1/3 1912.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**
Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții.

Primește la filiala sa din Alba-Iulia depuneri spre fructificare până la 5000 C. cu 5%, dela această sumă în sus 5½%. Depunerile se capitalizează de două ori la an. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi pe intabulare cu 7%, pe chizeși cu 8%.

Mijlocește asigurări de viață și foc la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada Vinului Nr. 1. (Alvinczi utca 1 szám) în casa Dlui Publiu Rozor, vămaș, lângă firma Misselbacher.

(9) 5—5

Diracțiunea.

A v i z.

➔ Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.**

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

[28] 3—10

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

MILIOANE folosesc în contra

TUSEI,

răgușelei, catarului, flegmei, tusei convulsive și măgărești

Caramellele pectorale

alui **Kaiser** cu „*trei brazi*“

➔ **6050** atestate dela medici și privați garantează pentru succesul sigur.

Bonboane excepțional bune și gustoase.

Pachete cu 20 fil. și cu 40 fileri; cutie cu 60 fileri se află la: **Carol Schieszl** farmacist Blaj. (86) 17—22

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Orăștie, a cărui proprietar e *Dr. Aurel Vlad*, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoii de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită *franco și gratis catalogul* despre altoii de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la

(19) 9-45

Administrația „Domeniului din Bobalna“
Bábolna u. p. Szászváros.

A apărut: **Elemi Népiskola Ertesítő könyvecske** — **Indice pentru școlile populare primare.** Costă leg. 30 fil. + 10 fil. porto

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Balázsfalva.

(30) 1-3.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școalei gr.-cat. din Baitia (Mezőbanyicza u. p. Tancs) prin aceasta se recearca să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea 700 cor., adică șapte sute cor. la curatorul parohiei gr.-cat. din Baitia cel mult până la 1 Martie 1912 la 12 ore. Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Ofertele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, descrierea tehnică, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzistot metropolitan la 27 Iulie 1912 sub nr. 5775 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. din Baitia între oarele 8—12 a. m. și 2—5 m. p. Licitarea minuendă se va ținea în 1 Martie la 2 ore p. m.

Mezőbanyicza, la 15 Faur 1912.

Ioan Câmpean,
preot gr.-cat

Teodor Cotoi,
curator primar.

(23) 2-12

PICURII DE STOMAC ai lui BRÁDY

mai înainte „Picurii de Mariacell“ s'au dovedit de 30 ani incoace de un medicament neapărat trebuincios în fiecare casă. Picurii aceștia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuirei, sunt fără păreche în a îndrepta stricarea stomacului, arsurile de stomac, constipația, durerile de cap și de stomac, greața, amețeala, insomnia, colica, anemica (lipsa de sânge), gălbineala șcl.

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1.60 cor., mică — 90 fil., 6 sticle 5.40 cor., 3 sticle mari 4.80 cor., ce se trimite franco, dacă prețul lor se anticipează.

Apoteca lui K. BRÁDY la „Magyar Király“ în Viena, I. Fleischmarkt 2 Depot 5.

FLORI NATURALI!

Doritorii de a cumpăra flori, să se adreseze la florăreasa **Caroline Dorant** în Mediaș, strada K. Farkas, unde află în orice vreme și cu prețuri moderate cei mai frumoși trandafiri, camelii, garoafe, buchete de mireasă, butoniere, decoruri pentru morminte, pentru cununi de sicriu șcl.

Diferite plante decorative și de oluri, precum: palmi, azaele, camelii șcl. într'un asortiment bogat. (12) 5-6

Români replantațiivă viile cu altoii dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol-Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v. m.)

☐ ☐ Altoii de vie! ☐ ☐

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Viță americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Viță europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Insoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoii peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atăcate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărari pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 26 - ?

Română! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

==== SIBIIU ====

Strada Csnădiei 5.

Strada Csnădiei 5.

==== recomandă ====

☛ Asigurări împotriva focului ☛

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

☛ Asigurări pe viață ☛

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.003.540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4.334.801.12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.839.992.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	11.020.266.—
	„	2.428.317.—

☛ Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 17-7